

prima instanță - (Judecătoria Bălți) S. Ghercavii,
instanța de apel – (Curtea de Apel Bălți) T. Duca, E. Grumeza, S. Procopciuc

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Argat Alexei,
în pricina civilă înaintată de societatea pe acțiuni „CET-Nord” împotriva lui
Argat Alexei cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016, prin care s-a
respins cererea înaintată de Argat Alexei privind scutirea de la plata taxei de stat,
s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat pentru declararea apelului și s-a
acordat termen pentru achitarea taxei de stat,

c o n s t a t ă:

La 20 octombrie 2015 societatea pe acțiuni „CET-Nord” s-a adresat cu
cerere de chemare în judecată împotriva lui Argat Alexei solicitând încasarea
datoriei pentru livrarea energiei termice în mărime de 15605,03 lei și a cheltuielilor
de judecată în mărime de 468,15 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, societatea pe acțiuni „CET-Nord” a
livrat energie termică consumatorului Argat Alexei, iar ultimul a beneficiat de
serviciile prestate. Argat Alexei nu a executat obligațiunea de plată și în perioada
01 noiembrie 2012-30 martie 2014, a acumulat o datorie în sumă de 15605,03 lei.

Pentru locul de consum apartamentul nr.9 din str. Belousov,41, mun. Bălți
există deja o hotărâre judecătorească privind încasarea datoriei pentru livrarea
consumului de energie termică.

Menționează că toate achitățile efectuate în sumă de 6900 lei, în perioada
01 noiembrie 2012-30 martie 2014, se atribuie la stingerea datoriilor din hotărârile
precedente.

În drept reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art.272
Codul civil, Legea privind serviciile publice a gospodăriei comunale nr.1402-XV
din 24 octombrie 2002 și hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002.

Prin hotărârea judecătoreiei Bălți din 21 aprilie 2016 acțiunea înaintată de societatea pe acțiuni „CET-Nord” s-a admis.

S-a încasat de la Argat Alexei în beneficiul societății pe acțiuni „CET-Nord” datoria în sumă de 15605 lei și taxa de stat în sumă de 468 lei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței Argat Alexei la 16 mai 2016 a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii judecătoreiei Bălți din 21 aprilie 2016, ulterior la 16 iunie 2016 a depus a apel motivat, totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016, s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Argat Alexei și s-a acordat termen până la 27 septembrie 2016, ora 09⁰⁰, pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat. S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 26 iulie 2015 Argat Alexei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016, solicitând, casarea încheierii recurate și scutire de la plata taxei de stat.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel neîntemeiat a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, soluția fiind neargumentată și nemotivată, fără a se indica motivele respingerii cerinței înaintate.

Susține recurentul că, are o situație financiară precară, este unicul întreținător al familiei din acest motiv este în imposibilitatea achitării taxei de stat.

Prin soluția instanței de apel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin impunerea la plata taxei de stat, și i se îngreșează dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

Potrivit art. 425 Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Cu referire la termenul de declarare a recursului instanța de recurs constată că la materialele dosarului este anexat avizul de recepție (f.d.108) care dovedește faptul că recurentul Argat Alexei a recepționat încheiere Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016, la 17 iulie 2016, prin urmare recursul depus la 26 iulie 2016 este depus în termen.

Examinând materialele dosarului, încheierea recurată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

S-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iunie 2016 s-a respins cererea înaintată de către Argat Alexei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite taxa de stat în mărime de 351 lei, până la 27 septembrie 2016, ora 09⁰⁰.

În acest sens, instanța de recurs relevă că, potrivit, art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Articolul 84 din Codul de procedură civilă prevede că, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial se achită taxa de stat de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice. *Litera j) din art. 3 al Legii taxei de stat, statuează că, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor judecătorești se achite 75% din taxa ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.*

Apelantul la depunerea apelului motivat a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce ar demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

Colegiul constată că în cererea de apel apelantul nu a indicat motivele și probe justificative care demonstrează situația materială precară și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel legală și întemeiată, iar recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 85 alin.4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 365 alin. 4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 alin. 1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul când cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte art. 87 alin.(1) lit. k) Codul de procedură civilă.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererii de apel depusă de Argat Alexei și de al obliga la plata taxei de stat.

Potrivit art. 118 alin.1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

La fel, la cererea de recurs depusă la 26 iulie 2016, recurentul nu a prezentat careva probe în vederea justificării imposibilității achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel nemotivat.

De asemenea, recurentul nu a prezentat probe care să demonstreze veniturile sale, sau să probeze lipsa mijloacelor financiare or, în susținerea afirmației nu au fost prezentate înscrisuri confirmative.

Prin urmare impunerea achitării plății taxei de stat, pentru examinarea apelului, nu reprezintă limitarea accesului la justiție, or lipsește proporționalitatea scopului urmărit și mărimea taxei de stat achitată.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Cu toate acestea, Curtea admite că, potrivit jurisprudenței sale constante, „dreptul la o instanță“ nu este absolut. El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește ca ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit, p. 80–81, §§ 61 și Kreuz împotriva Poloniei, § 59).

Neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art.85 Codul de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantei de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de aceasta.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel și l-a obligat la plata taxei de stat, pentru examinarea cererii de apel depusă, nu se încalcă dreptul

reclamantului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori,

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul nu este lipsit de dreptul de a solicita în instanța de apel în conformitate cu art. 86 alin.1) Codul de procedură civilă, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Argat Alexei.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2016, prin care s-a respins cererea înaintată de Argat Alexei privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

